

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ПАРКОМ ПРИРОДЕ „ПОЊАВИЦА“ ЗА 2020.год.

Програм управљања Парком природе „Поњавица“ за 2020.год. израђен је на основу Плана управљања ПП "Поњавица" за период од 2014. - 2023.год. (Друштвено водопривредно предузеће "Тамиш Дунав" Панчево), у складу са Одлуком о заштити ПП "Поњавица" (Сл.Лист града Панчева бр.6/2014) и Решењем о условима заштите природе бр.03-2919/2 од 23.10.2019.год. (Покрајински завод за заштиту природе).

ПРИМЕНА АКТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТНИХ МЕРА НА ЗАШТИТИ СТАНИШТА И ВРСТА

– Ангажовање чуварске службе

ЈКП "Зеленило" Панчево, управљач Парком природе "Поњавица" организује рад чуварске службе смештене у просторијама месне заједнице у Банатском Брестовцу.

Чуварска служба чини 4 лиценцирана чувара природе и 5 рибочувара чији се рад организује по сменама. Чуvari природе су истовремено и рибочувари. Посао чувара је свакодневно обилажење територије заштићеног подручја, бележење промена, појава, уочених врста животиња и биљака, вођење дневне евиденције. Рибочувари издају риболовне дозволе, контролишу риболовце и друге посетиоце Парка природе.

Представници чуварске службе задужени су и за спровођење организованих група на заштићеном природном подручју. Такође, они су у сталном контакту са локалним становништвом, инспекцијским и другим службама.

Оквирна финансијска средства потребна за рад чуварске службе: 4.000.000,00 дин

– Спровођење активних и интервентних мера на заштити станишта и врста

Радници ЈКП "Зеленило" биће ангажовани на механичком уклањању инвазивних врста биљака кошењем (*Amorpha fruticosa*, *Fraxinus pennsylvanica*, *Vitis vulpina*, *Ambrosia artemisifolia*, *Asclepias syriaca*, *Solidago gigantea* i sl.)

Алохтоне, интродуковане врсте биљака угрожавају опстанак аутохтоних, домаћих врста

освајајући нове површине. Активне мере заштите спроводе се у виду кошења, крчења и уклањања биомасе ових врста по потреби.

Оквирна финансијска средства потребна за наведене активности: 5.000.000,00 дин.

- Селективни излов алохтоних врста

Селективни излов алохтоних врста риба допринеће регулисању њихове бројности. Селективни излов вршиће се у периоду од јуна до децембра месеца. Алохтоне врсте риба које се у Поњавици налазе и које су предвиђене за излов су: сиви толстолобик, бели толстолобик, бабушка, амур, амерички патуљаста сомић. Селективни излов ће се вршити након исходавања дозволе од надлежних државних органа и уз претходне услове Покрајинског завода за заштиту природе. Количине за излов ових врста нису лимитиране.

Потребно је набавити алат којим ће се вршити селективни излов риба: 30 вршки, канапи, мамац. Селективни излов обављаће чувари природе користећи чамац, теренско возило и алате.

Оквирна финансијска средства потребна за наведене активности: 240.000,00 дин.

- Мониторинг рибљег фонда

Мониторинг рибљег фонда спроводи се ради праћења стања рибљег фонда у риболовним водама. Подаци добијени мониторингом биће коришћени као основа за рационално коришћење природних ресурса.

Мониторинг ће пружити податке о риболовним водама, описе локалитета, податке о саставу рибљег фонда, попис рибљих плодишта, дозвољени излов рибе по врстама и количинама рибе, као и попис потенцијалних загађивача на риболовној води.

Поједине групе података о мониторингу прикупљају се од истраживача који раде на терену (институти, научне установе и сл.).

Према спроведеном мониторингу одређене су деонице погодне за рибља плодишта и посебна станишта риба, која су и обележена таблама законом прописаних димензија и садржаја.

Оквирна финансијска средства потребна за наведене активности: 60.000,00 дин.

- Прибљавање

Прибљавање је предвиђено Програмом управљања рибарског подручја у заштићеном подручју природе "Поњавица" за период 2018-2027. год. израђеном од стране Природно-математичког факултета Департмана за биологију из Новог Сада.

Прибљавање је предложено након испитивања структуре заједнице риба риболовних вода Поњавице а на основу података добијених мониторингом. Прибљавање ће се вршити поштујући услове добијене од стране Покрајинског завода за заштиту природе.

У 2019.год. вршено је прибљавање први пут. Прибљавано је са млађи шарана и смуђевиим гнездима.

Оквирна финансијска средства потребна за наведене активности: 200.000,00 дин.

- Опремање службе чувара природе и рибочувара

Чуварска служба парка природе "Поњавица" обавља редовне контроле чамцем дуж водотока Поњавица. Контроле се обављају дању али и у току ноћи. Захваљујући чуварима, сваке године се извуку мреже које рибокрадице постављају и на тај начин спречи недозвољени излов.

Чуварска служба располаже чамцем који треба опремити монтажном-демонтажним лед рефлектором за ноћне контроле. Осим тога чамац треба опремити и сонаром који ће омогућити преглед стања у води, детектовати мреже, дно водотока, живи свет.

Чуварску екипу треба опремити и GOPRO водоотпорном акционом камером како би током обиласка терена чувари могли и да сниме све уочене неправилности на терену.

Оквирна финансијска средства потребна за рад чуварске службе: 300.000,00 дин

- Пошумљавање

ЈКП "Зеленило" Панчево као управљач Парком природе "Поњавица" одазвало се на јавни позив са захтевом за остваривање права коришћења пољопривредног земљишта у државној својини без плаћања накнаде на територији града Панчева за 2019.год., у сврху пошумљавања предметног земљишта. Захтевом је тражено око 45 хектара на локацијама Банатског Брестовца и Омољице који су унутар заштићеног подручја. Према условима Покрајинског завода за заштиту природе могуће је пошумити четири парцеле површине око 7, 5 хектара. ЈКП "Зеленило" Панчево потписало је уговор о давању на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, на 99 година, према којем је у обавези пошумљавања овог земљишта у року од четири године.

Пре пошумљавања, предметне парцеле потребно је геодетски снимити и обележити. Будући да се на њима налази самоникло растиње, а терен је нераван, неопходно је спровести земљане радове. ЈКП "Зеленило" ће изградити шумску основу која ће бити полазна основа за подизање шумског појаса. Пошумљавање ће се обавити фазно.

Након геодетског обележавања и припреме терена, приступиће се пошумљавању парцела аутохтоним врстама дрвећа а према условима издатим од стране Покрајинског завода за заштиту природе.

Оквирна финансијска средства потребна за геодетско обележавање, припрему терена и пошумљавање дела парцела: 1.700.000,00 дин

ЕДУКАЦИЈА КОРИСНИКА ПРОСТОРА И УКЉУЧИВАЊЕ ЊИХОВИХ АКТИВНОСТИ НА ОЧУВАЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

– Формирање едукативне пешачке стазе

У протеклом периоду, спровођењем активности на уређењу терена, стекли су се услови за формирање едукативне шетне стазе у делу парка природе Поњавица, у Омољици. Током 2018.године постављена је дрвена осматрачница док је 2019.год. очишћен терен са читавог потеза око Поњавице у делу од спортског центра од реке Надел. На том потезу планира се трасирање пешачке стазе, обележавање белезима (у недостатку природне дрвенасте вегетације), путоказима, са неколико пунктова са едукативним таблама и одмориштима за седење.

Свакако један од пунктова на траси ове стазе биће и осматрачница.

Планирано је укључивање планинарског удружења приликом трасирања ове стазе. Њена

дужина би била око 3,2 км.

Оквирна финансијска средства потребна за наведене активности: 500.000,00 дин.

– **Значајна подручја у обухвату парка природе "Поњавица"**

Парк природе "Поњавица" је део локалног еколошког коридора, представља везу са другим еколошким коридорима и обезбеђује кретање врста.

"Еколошки коридор је еколошка путања или веза која омогућава кретање јединки популација (биљних и животињских врста) између заштићених подручја и еколошки значајних подручја од једног локалитета до другог и који чине део еколошке мреже." (<http://www.pzzp.rs/sr/zastita-prirode/zastita-stanista/o-ekoloskim-koridorima-u-ap-vojvodini.html>)

"Еколошка мрежа је скуп међусобно повезаних или просторно блиских заштићених подручја и еколошки значајних подручја која омогућава слободни проток гена и битно доприноси очувању природне равнотеже и биолошке разноврсности и унутар којих се делови повезују природним или вештачким еколошким коридором" ("Сл.Гласник РС", бр.5/2010.год.)

Укупна средства потребна за остварење Годишњег програма управљања паком природе „Поњавица“ за 2020.год. износе 12.000.000,00 дин.

Како су природни процеси динамични и вишеслојни предлаже се флексибилност у управљању која се тиче прилагођавања новим информацијама и околностима, у сарадњи и уз сагласност надлежних институција.

С поштовањем,

Директор ЈНП „Зеленило“ Панчево

Данило Бјелица, дипл.инж.пољ.

